

Deklaracje głosowania w pierwszej turze wyborów prezydenckich

Opracowała
Agnieszka Cybulska

Znak jakości przyznany CBOS przez
Organizację Firm Badania Opinii i Rynku

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Świętojerska 5/7, 00-236 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

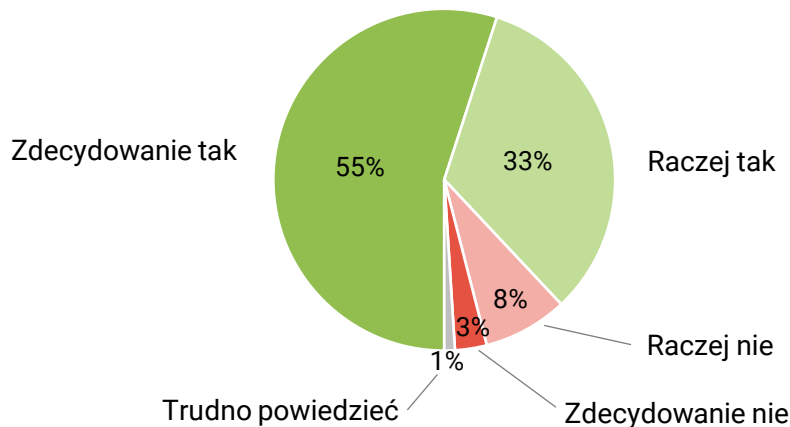
Do wyborów prezydenckich pozostało wprowadzić z górą pięć miesięcy i oficjalnie kampania wyborcza jeszcze się nie rozpoczęła, jednak głosowanie to już teraz budzi wśród Polaków duże emocje polityczne. Na początku stycznia¹ zainteresowanie nadchodzącymi wyborami prezydenckimi zadeklarowało aż 88% uprawnionych do głosowania, przy czym ponad połowa dorosłych Polaków (55%) jest nimi – według ich własnych deklaracji – bardzo zainteresowana.

Co oczywiste, wyborami prezydenckimi najbardziej interesują się osoby bardzo zainteresowane polityką w ogóle (93% deklaracji dużego zainteresowania). Są bardziej interesujące dla mężczyzn (60%) niż dla kobiet (51%). Trochę częściej są przedmiotem zainteresowania respondentów o prawicowych (62%) niż lewicowych (57%) poglądach politycznych, a także częściej osób blisko związanych z Kościołem i uczestniczących w praktykach religijnych raz w tygodniu (61%) niż badanych w ogóle niepraktykujących (51%). Zainteresowanie nadchodzącymi wyborami prezydenckimi jest tym większe, im wyższy jest poziom wykształcenia ankietowanych. Ponadto nieco częściej są one zajmujące dla mieszkańców miast średniej wielkości, zwłaszcza tych liczących od 100 tys. do 500 tys. ludności (64%). Poziom dochodów dwójako motywuje zainteresowanie wyborem głowy państwa: z jednej strony szczególnie zainteresowane zbliżającym się głosowaniem są osoby dobrze zarabiające (deklarujące dochody na poziomie co najmniej 5000 zł netto), z drugiej zaś – gorzej (choć nie najgorzej) sytuowane, osiągające dochody netto od 2000 do 2999 zł. Jeśli chodzi o wiek, to wyborami najbardziej interesują się starsi respondenci – w wieku 65 lat lub więcej (67%) oraz badani mający od 45 do 54 lat (63%), najslabiej zaś – ludzie młodzi – w wieku od 18 do 24 lat. Tylko nieco ponad jedna czwarta spośród nich (27%) deklaruje duże zainteresowanie wyborami głowy państwa. W grupach społeczno-zawodowych wyborami prezydenckimi ponadprzeciętnie często interesują się rolnicy (62%) oraz emeryci i renciści (60%).

¹ Badanie „Aktualności” (15) zostało zrealizowane metodą wywiadów telefonicznych wspomaganych komputerowo (CATI – 81,2%) oraz wywiadów internetowych (CAWI – 18,8%) w okresie od 7 do 8 stycznia 2025 roku na próbie dorosłych mieszkańców Polski (N=1000).

CBOS

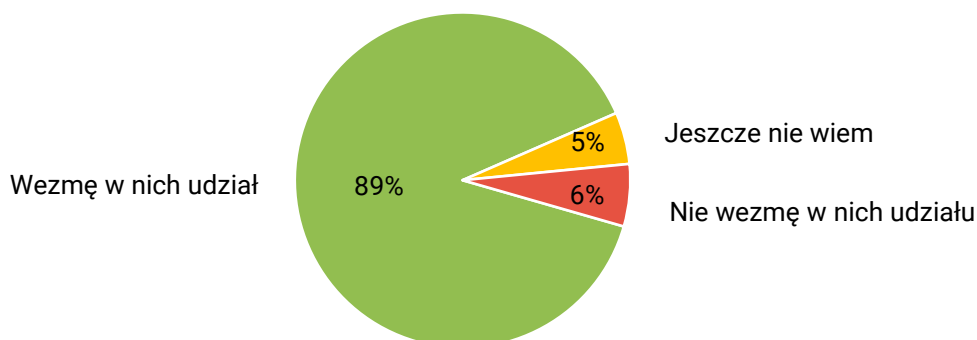
RYS. 1. W maju tego roku odbędą się wybory prezydenckie. Czy Pan(i) osobiście interesuje się tymi wyborami?

O dużym zainteresowaniu Polaków zbliżającymi się wyborami prezydenckimi świadczą także deklaracje gotowości uczestniczenia w nich – aż 89% uprawnionych do głosowania chce wziąć udział w majowych wyborach głowy państwa. Jednocześnie zdecydowana ich większość – ponad trzy czwarte (76%) ocenia pewność swego udziału w tych wyborach na co najmniej 99%. Zatem biorąc za dobrą monetę styczniowe deklaracje i zapowiedzi wyborców można powiedzieć, że gdyby wybory prezydenckie odbywałyby się już teraz, udział w nich mogłoby wziąć nawet 68% uprawnionych do głosowania, a więc mniej więcej tyle, ile uczestniczyło w II turze poprzednich wyborów prezydenckich. Swoje uczestnictwo w wyborach prezydenckich jednoznacznie wyklucza tylko mniej więcej co siedemnasty z badanych (6%).

CBOS

RYS. 2. Czy zamierza Pan(i) brać udział w tegorocznych wyborach prezydenckich?

Interesowało nas także, jak kształtuje się społeczne poparcie dla nieformalnych jeszcze kandydatów. U progu oficjalnej kampanii wyborczej, tuż przed podaniem przez marszałka Sejmu do publicznej wiadomości terminu wyborów, ze stawki potencjalnych pretendentów do najwyższego urzędu

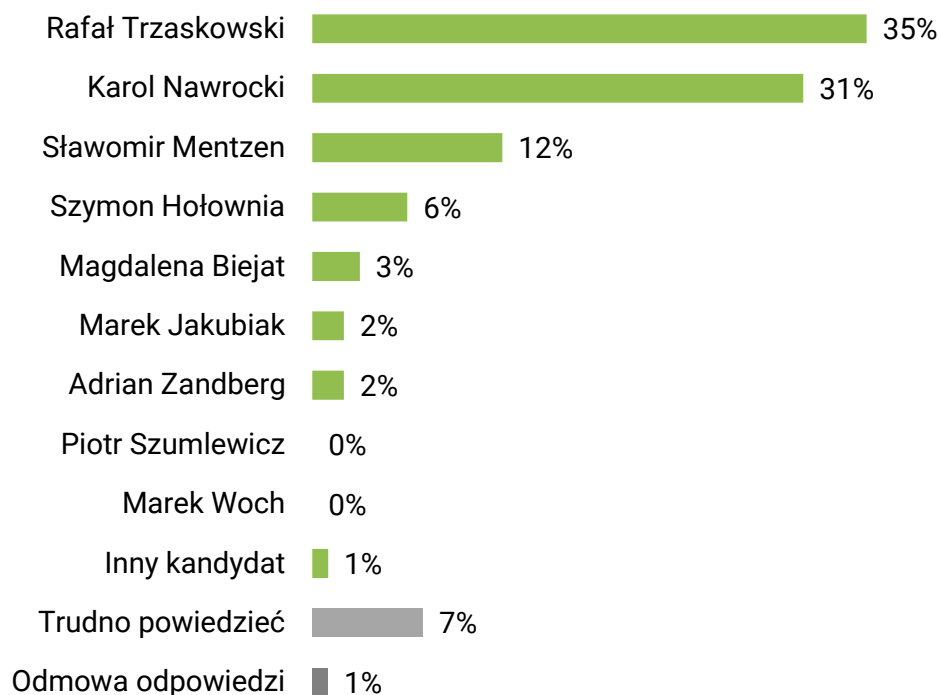
w państwie zdecydowanie wyróżnia się dwóch kandydatów. Na pierwszym miejscu, z największą liczbą sympatyków, znalazł się popierany przez Koalicję Obywatelską aktualny prezydent Warszawy Rafał Trzaskowski, na którego chciałoby oddać swój głos 35% respondentów z co najmniej dziewięćdziesięciopięcioprocentową pewnością zapowiadających swój udział w tym głosowaniu. Na drugim miejscu, z niezbyt dużą stratą do lidera, plasuje się obywatelski kandydat Prawa i Sprawiedliwości Karol Nawrocki, który w styczniu mógłby liczyć na poparcie niespełna jednej trzeciej pewnych uczestników wyborów (31%). Trzecią pozycję, z dużą już jednak stratą do pierwszej dwójki, ale jeszcze z dwucyfrowym wynikiem, zajmuje kandydat Konfederacji WiN Sławomir Mentzen, popierany przez 12% zadeklarowanych uczestników wyborów.

Pozostali kandydaci odnotowali już poparcie poniżej 10%. O połowę mniej głosów niż kandydat Konfederacji WiN zebrał w styczniu jeden z liderów Trzeciej Drogi, startujący w wyborach prezydenckich z rekomendacji tego ugrupowania, Szymon Hołownia (6%). Na dwa razy mniej głosów niż pretendent zgłoszony przez Trzecią Drogę mogłaby liczyć w styczniu kandydatka Lewicy, jedyna kobieta w tym gronie, Magdalena Biejat (3%). Po 2% uczestników wyborów zadeklarowało chęć oddania swego głosu na Marka Jakubiaka z koła poselskiego Wolni Republikanie oraz kandydata Partii Razem Adriana Zandberga. Wynik pozostałych polityków zamierzających ubiegać się o prezydenturę był zerowy lub mniejszy niż 0,5%. Co setny z wyborców (1%) chciałby głosować na innego niż wymienieni w sondażu kandydata, zaś 7% nie wie, którego z pretendentów poparłoby w pierwszej turze wyborów prezydenckich.

CBOS

RYS. 3. Na którego z kandydatów (kandydatek) głosował(a)by Pan(i) w I turze wyborów prezydenckich?

DEKLARACJE BADANYCH ZAPOWIADAJĄCYCH Z CO NAJMNIJ 99-PROCENTOWYM PRAWDOPODOBIENSTWEM UCZESTNICTWO W WYBORACH

Interesowało nas też, jak obecnie, u progu oficjalnej kampanii wyborczej, kształtuje się poparcie dla poszczególnych kandydatów w elektoratach partyjnych. Analizy przeprowadziliśmy na szerszej grupie badanych niż osoby całkowicie i niemal całkowicie pewne swego udziału w wyborach prezydenckich – także z mniejszym niż stuprocentowe i prawie stuprocentowe prawdopodobieństwem zapowiadających swoje uczestnictwo w majowym głosowaniu.

Co oczywiste, pierwszym i jednoznacznie najbardziej liczącym się wyborem zwolenników KO jest kandydatura Rafała Trzaskowskiego (91% głosów w tym elektoracie). Pretendent zgłoszony przez główne ugrupowanie rządzącej koalicji mógłby jeszcze liczyć na głosy ponad jednej czwartej wyborców Lewicy (26%) oraz po niespełna jednej piątej elektoratu Trzeciej Drogi (19%) i wyborców niezdecydowanych, niemających określonych preferencji partyjnych (18%).

Analogicznie, głównym wyborem zwolenników PiS jest Karol Nawrocki (87% deklaracji poparcia w elektoracie PiS), ale – jak widać – jest to kandydatura wyraźnie mniej uniwersalna politycznie niż kandydatura Rafała Trzaskowskiego. Poza macierzystym elektoratem Karola Nawrockiego popiera jeszcze jedna dziewiąta zwolenników Konfederacji WiN oraz wyborców niezdecydowanych – niemających sprecyzowanych sympatii partyjnych (po 11%). Kandydat PiS mógłby ewentualnie liczyć też na nieco głosów wyborców generalnie mało zaangażowanych politycznie – niezamierzających brać udziału w ewentualnych wyborach parlamentarnych (15%).

Z kolei Sławomir Mentzen jest popierany przede wszystkim przez elektorat Konfederacji WiN (77%). W podobnym stopniu co Karol Nawrocki mógłby on jeszcze liczyć na głosy wyborców nieidentyfikujących się z żadną partią (11%) i raczej śladowe już poparcie w elektoratach obu najbardziej liczących się i od lat konkurujących na naszej scenie ugrupowań – KO (5%) i PiS (4%).

Szymon Hołownia jest przede wszystkim wyborem zwolenników Trzeciej Drogi (69%), sympatycy pozostałych ugrupowań popierają tę kandydaturę w bardzo niewielkim stopniu. Nieco głosów mógłby uzyskać on także w grupie wyborców niesympatyzujących z żadną partią (5%) oraz w elektoracie Lewicy (4%).

Kandydatka Lewicy, Magdalena Biejat cieszy się w tej chwili w swoim macierzystym elektoracie tylko nieco większym poparciem (30%) niż kandydat KO Rafał Trzaskowski (26%). W elektoracie Lewicy swoich zwolenników mają ponadto: lider partii Razem Adrian Zandberg (12%), a także jacyś inni – spoza grona uwzględnionych w badaniu – kandydaci (14%). Można zatem stwierdzić, że w tej chwili, u progu oficjalnej kampanii wyborczej, sympatie wyborców Lewicy są najbardziej rozproszone.

TABELA 1

Potencjalni kandydaci	Poparcie dla kandydatów w elektoratach głównych ugrupowań politycznych*					Niezdeterminowani	Niegłoszący
	PiS	KO	Trzecia Droga	Lewica	Konfederacja WiN		
	procentowanie w kolumnach						
Rafał Trzaskowski	2	91	19	26	1	18	8
Karol Nawrocki	87	0	0	0	11	11	15
Sławomir Mentzen	4	5	0	0	77	11	3
Szymon Hołownia	1	2	69	4	0	5	2
Magdalena Biejat	0	2	0	30	0	0	0
Marek Jakubiak	2	0	0	0	9	16	3
Adrian Zandberg	0	0	0	12	0	0	0
Inny kandydat	0		0	14	1	3	0
Trudno powiedzieć/ Odmowa odpowiedzi	4	0	12	12	2	34	39
Zapowiadający absencję w wyborach prezydenckich	0	0	0	2	0	2	30

* Wyróżnione na podstawie deklaracji udziału w hipotetycznych wyborach do Sejmu i Senatu i poparcia konkretnych ugrupowań. Ze względu na małą liczbę badanych deklarujących dla niej poparcie w zestawieniu pominięto partię Razem

TABELA 2

		W maju tego roku odbędą się wybory prezydenckie. Czy Pan(i) osobiście interesuje się tymi wyborami?					Liczba osób
		Zdecydowanie tak	Raczej tak	Raczej nie	Zdecydowanie nie	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	%	
Ogółem		55	33	8	3	1	1000
Płeć	Mężczyźni	60	30	5	5	0	470
	Kobiety	51	35	12	1	2	530
Wiek	18–24 lata	27	49	19		5	94
	25–34	55	35	9	2	1	154
	35–44	46	40	12	2		195
	45–54	63	28	5	2	2	164
	55–64	58	31	5	6	1	152
	65 lat i więcej	67	22	6	5	1	240
Miejsce zamieszkania	Wieś	50	38	6	5	2	412
	Miasto do 19 999	53	25	16	3	2	143
	20 000 – 99 999	59	28	10	2	1	195
	100 000 – 499 999	64	30	5	1		141
	500 000 i więcej mieszk.	57	33	9	1	1	110
Wykształcenie	Podstawowe	50	28	12	9	2	137
	Zasadnicze zawodowe	52	31	13	3	1	216
	Średnie	56	35	5	1	2	353
	Wyższe	58	32	7	2	0	294
Status społeczno-zawodowy	Pracownicy najemni i inni zatrudnieni	54	34	10	1	0	385
	Własna działalność gospodarcza	53	39	3	3	1	114
	Rolnicy	62	27		12		33
	Emeryci i renciści	60	26	9	5	1	319
	Uczniowie i studenci	43	45	12			67
	Bezrob. i nieprac. z innych powodów	48	31	10	1	10	78
Miesięczne dochody netto	Do 1999 zł	46	34	10	5	5	154
	Od 2000 do 2999 zł	60	33	4	3		160
	Od 3000 do 3999 zł	42	31	23	3	1	149
	Od 4000 do 4999 zł	59	30	9	1		120
	Od 5000 do 6999 zł	62	32	3	3	1	152
	7000 zł i więcej	63	30	5	1	1	183
Zainteresowanie polityką	Bardzo duże	93	5	1	1	0	125
	Duże	75	23	1	1	0	299
	Średnie	44	44	9	2	1	428
	Niewielkie/ żadne	13	40	30	13	4	146
Ocena własnych war. mater.	Złe	51	33	10	6		125
	Średnie	60	25	9	4	2	268
	Dobre	53	36	8	2	1	607
Udział w prakt. Religijnych	Kilka razy w tygodniu	47	36	9	7	2	57
	Raz w tygodniu	61	32	6	1	1	257
	1–2 razy w miesiącu	57	42	1			123
	Kilka razy w roku	55	37	4	2	3	221
	W ogóle nie uczestniczy	51	26	17	5	0	321
Poglądy polityczne	Lewica	57	30	11	1	1	244
	Centrum	56	34	9	1	0	167
	Prawica	62	30	4	3	1	482
	Trudno powiedzieć	19	45	21	10	6	92